

# mini przewodnik

free

+ współrzędne gps



po!skaniezwykla  
masa miejsc godnych uwagi

## Trasa wycieczki: Szlak Orlich Gniazd - część południowa

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:  
łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

## Opis wycieczki

Trasa liczy 86 km. Jest to południowy fragment szlaku Orlich Gniazd prowadzący z Olkusza do Żarek. Można przebyć tą trasę samochodem, lub zaplanować jako dwudniową pieszą wędrówkę.

Wyruszamy z Olkusza do ruin zamku w Rabsztynie. Zamek ten przez ostatnie lata nabrał nowego wyglądu. Odbudowana została wieża bramna, w której umieszczono kasę i punkt informacji turystycznej, trwają prace nad rekonstrukcją fragmentów zachowanych murów. Z Rabsztyna wyruszamy do Udorza, gdzie zwiedzimy ruiny gotyckiego zamku. Stąd ruszamy do Smolenia, gdzie wita nas kolejna twierdza strzegąca niegdyś średniowiecznych granic państwa.

Ze Smolenia wyruszamy obejrzeć największą i najpiękniejszą twierdzę Jury Krakowsko-Częstochowskiej – zamek w Podzamczu koło Ogródzieńca zwany również Wilczą Szczęką. Tutaj można się zabawić, odpocząć i najeść w jednej z kilku restauracji serwujących pyszne dania u podnóża zamku. Należy również przygotować się na jedną z najwyższych opłat parkingowych w Polsce. Porównywalne ceny są jedynie w Zakopanem, w Nowej Słupi u podnóża Świętego Krzyża i chyba jeszcze tylko nad morzem.

Z Podzamcza wyruszamy w stronę Morska zwiedzać kolejne ruiny warowni, a następnie kierujemy się do dwóch zamków oddalonych od siebie o dwa kilometry – do Mirowa i Bobolic. Tutaj oprócz ruin czeka nas wiele atrakcji, szczególnie w sezonie letnim. Możemy trafić na turniej rycerski, lub zawody skalkowe. Zjeść jest gdzie i wypocząć również. Już niedługo będzie można skorzystać w Bobolicach z noclegów oferowanych w budowanym właśnie zajeździe i hotelu u podnóża zamku. Na trasie do Żarek pozostała nam do zwiedzenia ruina strażnicy w Łutowcu oraz druga podoba w Żarkach położona niedaleko kościoła paulinów.

## Program wycieczki



## Rabsztyn Ruiny zamku

W Rabsztynie można zobaczyć ruiny gotyckiego zamku wzniesionego prawdopodobnie w XIV w. na miejscu poprzedniej, drewnianej warowni Toporczyków z XII-XIII w. Zamek został częściowo zrujnowany w XVII w. podczas potopu szwedzkiego. Obecnie poddawany jest renowacji. Ruiny zamku w Rabsztynie posłużyły za scenę dla filmu Karol. Człowiek, który został papieżem, w reż. Giacomo Battiato.

50°17'59"N 19°35'34"E | na mapie:A



## Udórz Gotycki zamek rycerski (XIV-XV w.)

Gotycki zamek rycerski z łamanego kamienia wapiennego wzniesiono w XIV-XV w. Obecnie jest w ruinie. Zachowała się z niego czworoboczna wieża mieszkalna, tzw. Kamieniec, otoczona murem obronnym.

50°27'22"N 19°47'02"E | na mapie:B



## Smoleń Ruiny zamku w Smoleniu

Pierwszy zamek w Smoleniu powstał na miejscu prehistorycznego grodziska, i był budowlą drewnianą. Został spalony w 1300 r. Wkrótce Otton z Pilczy wznosił nowy, murowany zamek, który w 2 poł. XVI w. rozbudowano w stylu renesansowym. Pileccy opuścili zamek, przenosząc się do nowego pałacu w pobliskiej Pilicy w 1610 r., a w 1655 r. został on zniszczony w czasie potopu szwedzkiego, i nigdy już nie był odnawiany.

XIII-wieczny, kamienny, obronny zamek w Smoleniu był jedną z twierdz na tzw. Szlaku Orlich Gniazd. Składał się z zamku górnego oraz zamku dolnego w dwóch częściach - wschodniej i zachodniej. Zachowała się ostrołukowa brama wjazdowa, wschodnia część murów zamku dolnego z wysoką wieżą obserwacyjną i fragmentami murów zamku górnego, usytuowanego na cyplu skalnym. Późniejsza, zachodnia część zamku dolnego (XVI w.) jest w gorszym stanie. Zachowała się także studnia zamkowa, dziedzińiec wewnętrzny oraz pozostałość po kaplicy zamkowej.

Stoki wzgórze Smoleń wraz z porastającą je roślinnością i ruinami zamku w 1959 r. zostały uznane za rezerwat krajobrazowy "Smoleń" (4,3 ha). Obejmuje on zespół buczyny karpackiej, ponad 200-letnie okazy drzew (jawora i modrzewia), a w runie występuje niezwykle cenny storczyk, obuwik pospolity.

U podnóża zamku znajduje się dworek szlachecki. Dla turystów urządzono polanę z ławeczkami, drewnianymi altankami i miejscem na ogniska i grilla.

50°26'18"N 19°40'30"E | na mapie:C



## Podzamcze Zamek Ogrodzieniec zwany "Wilczą Szczęką"

Jest najpiękniejszym i największym zamkiem Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Zabytkowe ruiny są jednym ze świetniejszych pomników wielkiej przeszłości Rzeczypospolitej.

Gród wykorzystujący naturalne walory obronne formacji skalnej istniał tutaj już co najmniej w XIII w., bowiem w 1241 r. został zdobyty przez Tatarów. W drugiej połowie XIV w. stanął na jego miejscu murowany zamek. W następnych latach był sukcesywnie powiększany. Najbardziej przysłużył się Ogródzieńcowi Seweryn Boner - człowiek niezwykle bogaty i wpływowy: królewski bankier, burgrabia krakowski, kasztelan biecki i sądecki, starosta ojcowski, czchowski i rabsztyński, żupnik krakowski. Budowla stała się wówczas także wspaniałą renesansową rezydencją finansisty, w którego kieszeni często "siedzieli" król polski i cesarz niemiecki. Ogródzieniec pod względem okazałości i przepychu bywał porównywany z królewskim Wawelem. Dzieło ojca kontynuował Stanisław Boner, a w połowie XVII w. prace na zamku prowadził także Andrzej Firlej, kasztelan lubelski. Ostatnim, który wpłynął na kształt warowni był kasztelan krakowski Stanisław Warszycki - człowiek tak bogaty, że nawet posądzany o konszachty z diabłem. Ponoć do dziś strzeże wielkiego skarbu ukrytego w podziemiach, pojawiając się w księżycowe noce pod postacią złego ducha - czarnego psa ciągnącego 3-metrowy łańcuch.

Dostojne ruiny można zwiedzać przez cały rok (w godz. 9.00-20.00 latem, do 15.00 zimą). W trakcie spaceru warto zobaczyć muzeum zamkowe i salę tortur w Katowni Warszyckiego. Warto także wstąpić do Karczmy Rycerskiej. Dla osób żądnych mocnych wrażeń są organizowane "Wieczory z duchami", czyli nocne zwiedzanie zamku zamieszkanego przez duchy i upiory.

Od lat odbywają się tutaj Międzynarodowe Festiwale Studenckich Zespołów Folklorystycznych. Pod koniec maja Ogródzieniec gości uczestników Najazdu Barbarzyńców, festiwalu prezentującego kultury wczesnośredniowiecznych Słowian i Wikingów. Na przełomie lipca i sierpnia toczą boje uczestnicy Turniejów Rycerskich, a w pierwszej połowie września odbywa się impreza o nazwie Szwedzi na Zamku. W niedziele i święta w okresie letnim zwiedzanie uatrakcyjniają pokazy walk rycerzy.

Z całą pewnością ruiny ogrodzienieckiego zamku stanowią obecnie jedną z najważniejszych atrakcji turystycznych na szlaku Orlich Gniazd.

[www.zamek-ogrodzieniec.pl](http://www.zamek-ogrodzieniec.pl)

50°27'11"N 19°33'07"E | na mapie:D



## Morsko Zamek Bąkowiec

Zamek w Morsku (nazywany Bąkowcem) powstał najprawdopodobniej w XIV wieku. Na przestrzeni wieków kilkakrotnie zmieniał właścicieli a najdłużej pozostawał w rękach Giebułtowskich. W 1927 roku wzgórze wraz z ruinami zamku kupił architekt Witold Czeczott, który w latach 1929-1933 wykorzystując resztki murów obronnych, wybudował tu dla siebie willę.

Po II wojnie światowej na terenie wokół zamku powstał ośrodek wypoczynkowy. W latach 60. XX w. przeprowadzono konserwację ruin.

50°33'03"N 19°31'16"E | na mapie:E



## Bobolice Zamek Kazimierza Wielkiego

Zamek (dziś na Szlaku Orlich Gniazd) zbudowany został w połowie XIV w., z inicjatywy Kazimierza Wielkiego, jako kolejna warownia strzegąca południowej granicy państwa polskiego. W 1370 r., z okazji swej koronacji, Ludwik Węgierski nadał zamek Władysławowi Opolczykowi, w zamian za popieranie jego planów dynastycznych, a ten z kolei przekazał Bobolice w ręce Węgra, Andrzeja Sahony z

Barlabas. W końcu XIV i w XV w. władali nim m.in. Szafranów, Trestkowie, Krezowie, a później Chodakowscy, Męcińscy i Myszkowscy.

Nie zawsze proces dziedziczenia przebiegał bezkonfliktowo. Ciekawy przypadek miał miejsce w 1427 r. Po śmierci Anny, córki Andrzeja Sahony, majątek bobolicki odziedziczyli Stanisław Szafraniec z Młodziejowic herbu Starykoń, syn Anny z pierwszego małżeństwa oraz jej drugi małżonek - Mściwoj z Wierzchowiska herbu Lis, wraz z dziećmi: Mściwojem, Andrzejem, Dorotą, Anną, Elżbietą i Katarzyną. Obie strony zobowiązały się podzielić zamkiem po połowie, z czasem doszło jednak do gorących sporów. Wewnątrz budowli własność obu stron konfliktu znaczący jakieś zapory, które w 1441 r. syn Mściwoja, Andrzej z Wierzchowiska wyłamał, rabując bydło i zboże z części przynależnej przyrodniemu bratu. Integralność zamku przywrócona została cztery lata po tym przykrym incydencie, gdy podkomorzy krakowski Piotr Szafraniec wykupił od Lisów z Wierzchowiska prawa do zamieszkaanej przez nich połowy twierdzy oraz dóbr w najbliższym otoczeniu.

Upadek zamku rozpoczął się w 1587 r., kiedy najechał go i zdobył pretendent do polskiego tronu arcyksiążę austriacki Maksymilian Habsburg. O wiele gorzej z zamkiem obeszli się Szwedzi, którzy w 1657 r. zdobyli go i spalili, grabiąc wcześniej jego wnętrza. Od tego czasu następowała szybka degradacja królewskiego gmachu. W 1683 r. jego stan był już tak zły, że ciągnący ze swymi wojskami pod Wiedeń Jan III Sobieski podczas postoju w Bobolicach wolał spać pod namiotem, niż ryzykować nocleg w sypiącym się budynku. W XVIII w. zrujnowany zamek kupili Męcińscy z zamiarem (niestety niezrealizowanym) odbudowy. W 1882 r., w wyniku parcelacji ziemi, na której stały opuszczone już mury, otrzymała chłopska rodzina. Ich spadkobiercy sprzedali ruinę w 1999 r. Dariuszowi i Jarosławowi Laseckim, którzy zdecydowali o częściowej jej rekonstrukcji.

50°36'48"N 19°29'34"E | na mapie:F



## Mirów

## Ruiny zamku

Jeden z najstarszych zamków na szlaku Orlich Gniazd (XIV w., rozbudowany XV, XVI w.) usytuowany jest w bardzo malowniczej okolicy - dookoła rozpościerają się tzw. Skały Mirowskie. Budowla posiada charakterystyczny, strzelisty, surowy gotycki kształt. Ocalała część górna zamku i fragment dolnej. Do górnej nie ma jednak dostępu ze względu na zawalenie się ścian. Do niedawna można było wejść do zachowanych komnat zamku dolnego, ale obecnie wejście jest zakratowane.

Warto zobaczyć jednak wspaniałe kamienne mury i wieżę. W murach zachowały się gotyckie okna i otwory strzelnicze. Kiedyś wjazd prowadził od strony południowej, przez niezachowany duży majdan gospodarczy. Całość otoczona była nieistniejącym już także murem obwodowym, przed którym znajdowała się fosa. Zamek nie jest obrośnięty drzewami, więc widać go już z daleka pośród malowniczych skałek. Obecnie, po przejściu w prywatne ręce, jest konserwowany i można go oglądać tylko z zewnątrz.

50°36'52"N 19°28'30"E | na mapie:G



## Łutowiec Ruiny strażnicy

Warownia wzniesiona została z fundacji króla Kazimierza Wielkiego. Miała pełnić funkcje strażnicze dla zamku królewskiego w Bobolicach. Tego typu obiekty powstawały w XIV w., w okresie akcji fortyfikacyjnej prowadzonej przez Kazimierza Wielkiego. Budowano je zazwyczaj równocześnie z zamkiem królewskim, w promieniu ok. 2-3 km od niego. Miały za zadanie przyjmować pierwszy impet atakującego wroga oraz utrudniać działania oblężnicze prowadzone przeciwko macierzystemu zamkowi. Inna hipoteza wysuwana przez badaczy mówi, że warowania wzniesiona została w latach 1370-1391 przez księcia Władysława Opolczyka, kiedy to w jego władaniu znajdowało się pogranicze polsko-śląskie. Władca ten miałby dążyć do budowy silnego pasa przygranicznych warowni, zdolnych powstrzymać ewentualną wyprawę

zbrojną króla Władysława Jagiełły.

Prawdopodobnie warownia w Łutowcu składała się z dwóch części. Po stronie wschodniej znajdowała się główna, murowana, być może wieżowa budowla wzniesiona na 20-metrowej, samotnej, wapiennej skale. Niestety, ze względu na stan zachowania nie sposób dokładnie określić jej kształtu. Drugi człon założenia stanowił dziedziniec gospodarczy z drewnianymi zabudowaniami, obwiedziony wałem ziemnym oraz suchą fosą. Nie wiadomo, kiedy strażnica została opuszczona, przypuszcza się, że miało to miejsce w XV w. (według innej hipotezy - już w końcu XIV w.). Popadła w ruinę na przełomie XV/XVI w. Istnieje również hipoteza, że wieżę wysadzono w powietrze. Do naszych czasów ze strażnicy zachowało się niewiele - zaledwie trudno rozpoznawalny fragment kamiennego muru na skale (4,5 m x 1,8 m), słabo czytelne w terenie relikty wałów ziemnych dziedzińca gospodarczego oraz fosy. W to ciekawe miejsce warto się jednak wybrać na weekend.

50°37'46"N 19°27'01"E | na mapie:H



Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. Renia7, smokwawelski, fot. arch. UMiG Pilica, fot. D. Zaród, hultaj47, , , fot. nanga

Trasa dodana przez: tellmemore

Przewodnik wygenerowany w serwisie [www.polskaniezwykla.pl](http://www.polskaniezwykla.pl). Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:

poniedziałek 22 lipca 2024 17:18:22

